

**Kontroldarbs "Gaismas interference un polarizācija.
Atkārtojums par gaismas parādībām". 1. daļa
1. variants**

1. Atbildi īsi!

- Plakans vilnis krīt uz šķērslī, kurā ir šaura spraugu. Uzzīmē viļņa fronti pēc iziešanas caur šo spraugu!
- Kura gaismas parādība galvenokārt nosaka to, ka kompaktdiski atstarotajā gaismā izskatās krāsaini? .....
- Pirmās kārtas spektru iegūst ar difrakcijas režģi, izmantojot balto gaismu. Kura krāsa — sarkanā vai zilā — būs novietota tuvāk nulltās kārtas maksimumam? .....
- Nosauc četras gaismas viļņu īpašības! .....
- Ko nozīmē termins "dzidrinātā optika"? .....

2. Vai apgalvojums ir patiess?

	Jā	Nē
1. Ar trijstūra stikla prizmu balto gaismu ir iespējams sadalīt spektra krāsās.	☐	☐
2. Sarkanās gaismas staram šķērsojot loga rūti, izmainās gan frekvence, gan viļņa garums.	☐	☐
3. Dispersija piemīt redzamajai gaismai, bet nepiemīt radioviļņiem.	☐	☐
4. Dabiskā gaisma ir polarizēta.	☐	☐
5. Gaiss ir optiski blīvāks nekā ūdens.	☐	☐

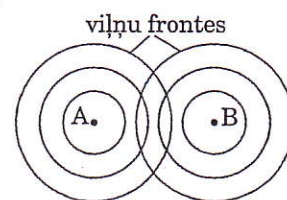
3. Izvēlies pareizo atbildi!

- Kas nosaka debess krāsu?

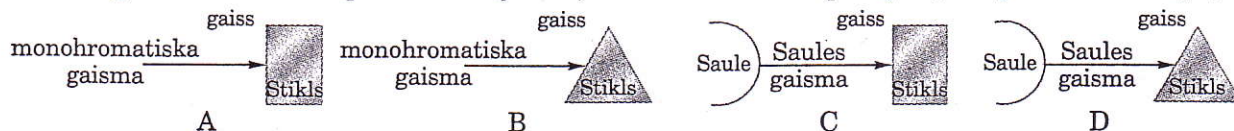
A gaismas izkliede	C gaismas interference
B gaismas laušana	D gaismas atstarošana
- Kuras no zemāk uzskaitītajām īpašībām ir novērojamas šķērsviļņiem, bet nav novērojamas gareņviļņiem?

A polarizācija	B interference	C difrakcija	D atstarošana
----------------	----------------	--------------	---------------
- Attēlā parādīta sfērisku viļņu izplatīšanās no viļņu avotiem A un B. Kādu parādību novēros sfērisko viļņu satikšanās vietās?

A atstarošanu	C difrakciju
B laušanu	D interferenci

4. Kurš gaismas avots un optiskā ierīce jālieto, lai demonstrētu dispersiju? (Zīmējumi nav mērogā.)

5. Gaisma pāriet no stikla ūdenī. Kurš no gaismas vilni un vidi raksturojošajiem lielumiem nemainās?
A gaismas ātrums	C gaismas laušanas koeficients
B gaismas frekvence	D gaismas viļņa garums

4. Atbildi īsi!

- Lai eksperimentāli noteiktu lāzera izstarotās sarkanās gaismas viļņa garumu, izmanto difrakcijas režģi.
- Kādas ierīces tev vēl nepieciešamas? .....
  - Kādi lielumi jāmēra? .....
  - Kādu formulu vai formulas tu izmantosi? .....
  - Izsaki no šīm formulām gaismas viļņa garumu! .....
  - Cik lielu skaitlisko vērtību, visticamāk, tu iegūsi? .....